

Ebelik Öğrencilerinin Klinik Öğrenme ve Mesleki Yeterliliklerinin Gelişiminde Akademik Ebelere Bakışları

Views of Academic Midwives on the Development of Clinical Learning and Professional Competencies of Midwifery Students

Zümrüt YILAR ERKEK^{1*}
Esma KIR²

¹Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik
Bölümü, Tokat, Türkiye.

^{2*} Yozgat Bozok Üniversitesi,
Sağlık Bilimleri Fakültesi, Ebelik
Bölümü, Yozgat, Türkiye.

*Sorumlu Yazar:
esma.kir@bozok.edu.tr

Geliş/Received: 19.09.2025;
Kabul/Accepted: 23.01.2026

Atıf/Citation: Yılar Erkek, Z &
Kır, E. (2026). Ebelik
Öğrencilerinin Klinik Öğrenme ve
Mesleki Yeterliliklerinin
Gelişiminde Akademik Ebelere
Bakışları. *UMBD*, 9(2026), 1-11

Öz

Araştırma, ebelik öğrencilerinin klinik öğrenme ve mesleki yeterlik gelişiminde akademisyen ebelerle bakış açılarını değerlendirmek amacıyla tanımlayıcı türde tasarlanmıştır. Çalışma, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi'nde 146 ebelik lisans öğrencisi ile yürütülmüş olup veriler "Tanıtıcı Bilgi Formu" ve "Klinik Ortamlarda Akademik Ebelik Ölçeği" aracılığıyla toplanmıştır. Bulgular, akademik ebelerin net ve zamanında geri bildirim vermesi ile öğrenim görülen sınıf düzeyi arasında; gelişim değerlendirmede ortak çalışma ile öğrencilerin çalışma durumu arasında anlamlı ilişkiler olduğunu göstermiştir ($p<.05$). Ayrıca, eleştirel düşünme fırsatı sunulması ile yaz stajı yapma; klinik ortamda güçlü duruş sergilenmesi ile mesleği isteyerek seçme arasında da anlamlı farklılıklar saptanmıştır. Sonuç olarak, öğrencilerin akademisyen ebelerle bakışı olumlu olmakla birlikte, geri bildirim süreçlerinin iyileştirilmesi ve akademisyen-öğrenci iş birliğinin güçlendirilmesi, ebelik eğitiminin kalitesine önemli katkı sağlayabilir.

Anahtar Kelimeler: Akademik Ebeler, Ebelik Öğrencisi, Klinik Öğrenme, Mesleki Yeterlilik

Abstract

The study was designed as a descriptive study to evaluate midwifery students' perspectives on academic midwives in terms of clinical learning and professional competence development. The study was conducted with 146 midwifery undergraduate students at Tokat Gaziosmanpaşa University, and data were collected using an 'Introductory Information Form' and the 'Academic Midwifery Scale in Clinical Settings'. The findings revealed significant correlations between academic midwives providing clear and timely feedback and the level of education received; and between collaborative work in development assessment and students' work status ($p<.05$). Furthermore, significant differences were found between being offered opportunities for critical thinking and undertaking a summer internship; and between demonstrating a strong presence in the clinical setting and choosing the profession willingly. In conclusion, while students' views of academic midwives are positive, improving feedback processes and strengthening academic-student collaboration could significantly contribute to the quality of midwifery education.

Keywords: Academic Midwives, Midwifery Student, Clinical Learning, Professional Competence

1. Giriş

Ebelik eğitimi, kadınların, bebeklerin ve çocukların sağlığını koruma ve geliştirme misyonunu taşıyan, kutsal bir mesleğin temelini oluşturur (ICM, 2017; Dereli Yılmaz & Erkal Aksoy, 2017). Bu eğitim, geleceğin ebelerini, mesleki bilgi ve becerilerle donatarak, anne ve yenidoğan sağlığını iyileştirme yolunda önemli bir adım olmalarını sağlar. Anne ve yenidoğan sağlığının iyileştirilmesi, Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri'ne ulaşmada temel bir unsurdur (Bogren ve ark., 2022). Anne ve yenidoğan ölümlerini azaltmak ve ölü doğumları önleyerek 4,3 milyon yaşamı kurtarma hedefi, 2035 yılına kadar ebelerin standartlara uygun ve kaliteli eğitim almalarını kritik hale getirmektedir (Bogren ve ark., 2022; Nove ve ark., 2018). Yetkin ebeler yetiştirilebilmesi, öğrencilerin kendi sorumluluk alanları içinde uygulama yapmalarına olanak tanınmasıyla mümkündür. Dolayısıyla, öğrencilerin gerekli becerileri kazanabilmeleri için kaliteli ebelik uygulamalarına dayalı bir eğitim süreci gereklidir (Gilkison ve ark., 2016). Bu bağlamda, ebelik eğitiminin önemli bir bölümü uygulama alanlarında geçmektedir. Öğrenci ebelerin yetkin uygulayıcılar olarak gelişim göstermeleri için yüksek kalitede ve destekleyici uygulamalı öğrenme deneyimlerinin sağlanması büyük önem taşımaktadır (Maxwell ve ark., 2014). Ebelik eğitiminde klinik öğrenme ortamları, öğrencilerin bilgi, beceri, kimlik, yetenek ve mesleki güven gelişiminde belirleyici bir rol oynamaktadır (Flott & Linden, 2016). Bu bağlamda, akademisyenler ve klinisyenler arasındaki etkili ve iş birliğine dayalı ilişkiler, öğrencilerin uygulamalı öğrenme süreçlerini en üst düzeye çıkarmak için hayati önem taşır. Ebelik eğitiminde, üniversiteler ile sağlık kurumları arasındaki iş birliğini güçlendiren temel unsurlardan biri, ebe akademisyenlerin klinik ortamlarda aktif rol üstlenmesidir (Mehigan ve ark., 2019). Ebe akademisyenlerin klinik ortamlardaki varlığı, öğrencilerin klinik öğrenme deneyimleri üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Klinik ortamda bulunan akademisyenler, öğrencilerin gelişimine odaklanarak, öğrenci değerlendirme süreçlerine katılır ve öğrenmeyi desteklemek amacıyla iş birliği içinde çalışırlar. Bu sayede, ebelik öğrencilerinin teorik ve pratik bilgilerini pekiştirerek mesleki gelişimlerine olanak sağlanır (Griffiths ve ark., 2020; İçke ve ark., 2023). Ebelik öğrencilerinin klinik uygulama deneyimlerine ilişkin algıları, kaliteli bir klinik öğrenme ortamının ve profesyonel rol modellerinin sağlanması açısından büyük önem taşımaktadır. Akademisyenler, klinisyenler ve öğrenciler arasındaki iş birliğine dayalı ve verimli çalışma ilişkileri, öğrencilerin pratik ortamda öğrenme süreçlerini en iyi hale getirilmesi için önemlidir (Griffiths ve ark., 2021). Türkiye'de ebelik öğrencilerinin akademik ebelere yönelik algılarını ele alan çalışmalar oldukça sınırlıdır. Bu araştırma, söz konusu alandaki boşluğu doldurmayı hedeflemektedir. Çalışmanın amacı, ebelik öğrencilerinin klinik öğrenme süreçleri ve mesleki yeterliliklerinin gelişiminde akademik ebelere ilişkin bakış açılarını incelemektedir.

2. Gereç ve Yöntem

2.1. Araştırmanın Türü

Araştırma tanımlayıcı türde yapılmıştır.

2.2. Araştırma Soruları

1. Öğrenci ebeler, klinik uygulama sürecinde akademik ebelerin varlığını ve desteğini nasıl değerlendirmektedir?
2. Akademik ebelerin klinik ortamlardaki rolü, öğrencilerin mesleki beceri kazanımını nasıl etkilemektedir?

2.3. Araştırmanın Değişkenleri

Bu çalışmada, öğrencilerin sosyo-demografik özellikler ile ebelik eğitimi uygulamalarına ilişkin sorular bağımsız değişken, KOAEÖ puanları bağımlı değişken olarak belirlenmiştir.

2.4. Araştırmanın Yeri ve Zamanı

Araştırma 30.07.23 – 30.05.2024 tarihleri arasında Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebeler Bölümünde okuyan lisans öğrencileri ile yürütülmüştür.

2.5.Araştırmanın Evren ve Örneklemi

2022-23 eğitim öğretim döneminde Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Ebelik bölümüne kayıtlı toplam 402 lisans öğrencisi bulunmaktadır. Araştırmanın evrenini, 30 Temmuz 2023 – 30 Mayıs 2024 tarihleri arasında ebeklik bölümde öğrenim gören tüm öğrenciler oluşturmuştur. Örneklem seçimine gidilmeyerek, evrendeki tüm öğrenciler araştırmaya davet edilmiştir. Gönüllülük esasına dayalı olarak araştırmaya katılmayı kabul eden 146 ebeklik öğrencisi ile çalışma yürütülmüştür. Araştırmaya, klinik uygulamaya çıkan ve çalışmaya katılmayı kabul eden ebeklik öğrencileri dahil edilmiştir.

2.6.Veriler Toplama Yöntemi ve Araçları

Verilerin toplanmasında; “Tanıtıcı Bilgi Formu (TBF)” ve “Klinik Ortamlarda Akademik Ebeklik Ölçeği (KOAEÖ)” kullanılmıştır.

Tanıtıcı Bilgi Formu; form araştırmacılar tarafından literatür (Çakır Koçak ve ark., 2017;Griffiths ve ark., 2021; Güneş Ayyıldız & Demirelöz Akyüz, 2023;İçke ve ark., 2023) doğrultusunda oluşturulmuştur. Toplam 11 maddeden oluşan formda sorular ebeklik öğrencilerinin bazı sosyo-demografik özellikleri ile ebeklik eğitimi uygulamalarına (yaz stajı yapma durumu, mesleği isteyerek tercih etme durumu, uygulamalar hakkındaki düşünceleri) yönelik öğrencilerin görüşlerini içermektedir.

Klinik Ortamlarda Akademik Ebeklik Ölçeği; Griffiths ve ark. (2021) tarafından ebeklik öğrencilerine yönelik akademik ebelerin rolünün klinik öğrenme ve mesleki bilgi, beceri ve klinik yeterliliğin geliştirilmesi konusundaki algılarını ölçmek amacıyla geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçeye uyarlaması İçke ve arkadaşları tarafından (2023) yapılmıştır. Ölçek, iki alt boyutlu, 10 maddelik ve ikili likert tipi bir ölçektir. Ölçeğin; birinci alt boyutu “öğrenciye destek”, ikinci alt boyuta ise “öğrenci gelişimi” başlığı altındadır. Birinci alt boyut 1, 4, 5, 7 ve 8. maddelerden, ikinci alt boyut ise 2, 3, 6, 9 ve 10. maddelerden oluşmaktadır. Ölçeğin değerlendirmesi öğrenciler tarafından katılıyorum/katılmıyorum şeklinde yapılmaktadır. Ölçek değerlendirmesi öğrencilerin cevapları doğrultusunda sayı ve yüzde belirtilerek yapılmaktadır. Ölçeğin Cronbach alfa değeri toplam 0.886, birinci alt boyutun 0.812, ikinci alt boyutun ise 0.837 olarak saptanmıştır (Griffiths ve ark., 2021; İçke ve ark., 2023).

2.7.Araştırmanın Etik Yönü

Araştırmanın yapılabilmesi için Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulu’ndan (12.07.2023 tarihli ve 01-34 karar sayılı) etik onay ve araştırmanın yapıldığı kurumdan araştırmanın yapılabilmesi için yazılı izin alınmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin araştırmanın amacı açıklanmış, araştırmanın yapılabilmesi için Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formu imzalatılmıştır.

2.8.Verilerin Değerlendirilmesi

Elde edilen verilerin istatistiksel değerlendirmesi bilgisayar ortamında SPSS 25.0 paket programı ile yapılmıştır. Tanımlayıcı istatistiksel ölçütler (ortalama, standart sapma, minimum ve maksimum değerler ve yüzdelik sayılar) kullanılmıştır. Ölçek değerlendirmesi öğrencilerin cevapları doğrultusunda sayı ve yüzde belirtilmesi gerektiğinden dolayı verilerin değerlendirilmesinde kategorik verilerin karşılaştırmasında ki-kare testi (post-hoc analiz için Benferroni düzeltmeli Z testi) kullanılmıştır. Ölçek maddeleri üzerinde etkili olduğu düşünülen değişkenlerin belirlenmesinde Binary Lojistik Regresyon Analizi-Enter modeli uygulanmış ve yanılma düzeyi 0.05 olarak alınmıştır.

3.Bulgular

Çalışmada ebeklik öğrencilerinin yaş ortalamasının 20.51 ± 2.37 olduğu, %33.6’sının 4.sınıfta öğrenim gördüğü, %97.9’unun çalışmadığı, %80.9’unun Anadolu/Fen Lisesi’nden mezun olduğu, %78.8’inin mesleği isteyerek tercih ettiğini ifade etmiştir. Katılımcı öğrencilerin %86.3’ünün yaz stajı yaptığı, %70.5’inin ders uygulamalarını yeterli bulduğu, %82.9’unun uygulamada öğretim üyesi sayısını yeterli bulduğu, %52.1’inin klinik uygulamalarda değerlendiren öğretim elemanlarının ebeklik alanı dışında olmasını olumsuz

değerlendirdiği, %50.7'sinin klinik uygulamalarda değerlendirici olarak öğretim üyesini tercih ettiği belirlenmiştir (Tablo 1).

Tablo 1. Araştırmaya katılan öğrencilerin demografik ve eğitim bilgilerinin dağılımı (n=146)

Değişkenler	n	%
Yaş		
18-19 yaş	48	32.9
20-21 yaş	68	46.6
22 yaş ve üzeri	30	20.5
Yaş ortalaması $\bar{X} \pm SS$ (min-max) 20.51 $\pm$ 2.37 (18-40)		
Öğrenim görülen sınıf		
1.sınıf	25	17.1
2.sınıf	33	22.6
3.sınıf	39	26.7
4.sınıf	49	33.6
Çalışma durumu		
Çalışıyor	3	2.1
Çalışmıyor	143	97.9
Mezun olunan lise		
Anadolu/Fen lisesi	118	80.9
Sağlık meslek lisesi	10	6.8
Düz lise	6	4.1
Diğer	12	8.2
Mesleği isteyerek tercih etme durumu		
Evet	115	78.8
Hayır	31	21.2
Yaz stajı yapma durumu		
Evet	126	86.3
Hayır	20	13.7
Ders uygulamalarını yeterli bulma durumu		
Yeterli	103	70.5
Yeterli değil	43	29.5
Uygulamada öğretim üyesi sayısı yeterli bulma durum		
Yeterli	121	82.9
Yeterli değil	25	17.1
Klinik uygulamalarda değerlendiren öğretim elemanlarının ebelik alanı dışında olmasını nasıl değerlendirildiği		
Olumlu	42	28.8
Olumsuz	76	52.1
Farketmez	28	19.1
Klinik uygulamalarında değerlendirmede kimi tercih ettiği		
Öğretim üyesi	74	50.7
Araştırma görevlisi	20	13.7
Klinikte çalışan ebe	50	34.2
Akran değerlendirmesi	2	1.4

Klinik Ortamlarda Akademik Ebelik Ölçeğinin alt boyutlarına göre madde dağılımı ve iç geçerlik katsayıları Tablo 2'de gösterilmiştir. Tabloya göre; Klinik Ortamlarda Akademik Ebelik Ölçeği alt boyutlarından “Öğrenciye Destek” alt boyutunda öğrencilerin en yüksek %93.2 oranında “klinik ortamlarda ebelik teori ve uygulamasının birleşimini destekledi” maddesine katıldığı, %24.0 oranında “gelişimim hakkında zamanında geri bildirim verdi” maddesine katılmadığı; “Öğrenci Gelişimi” alt boyutunda öğrencilerin en yüksek %89.7 oranında “uygulamalar üzerine eleştirel düşünme fırsatı sundu” maddesine katıldığı, %16.4 oranında “etkili klinik öğrenme sağlamak için ebelik akademisyenleri ile ortaklaşa çalıştı” maddesine katılmadığı belirlenmiştir (Tablo 2).

Tablo 2. Klinik ortamlarda akademik ebelik ölçeğinin alt boyutlara göre madde dağılımı ve iç geçerlik katsayıları (n=146)

Alt boyut	Ölçek maddeleri	Katılıyorum n (%)	Katılmıyorum n (%)	Cronbach alpha
Öğrenciye destek	M1 Klinik ortamlarda ebelik teori ve uygulamasının birleşimini destekledi	136 (93.2)	10 (6.8)	0.78
	M4 Gelişimim hakkında net geri bildirim verdi	114 (78.1)	32 (21.9)	
	M5 Gelişimim hakkında zamanında geri bildirim verdi	111 (76.0)	35 (24.0)	
	M7 Gelişimimi değerlendirmek için ebelik akademisyenleri ile ortak çalışıldı	123 (84.2)	23 (15.8)	
	M8 Beklentilerini net bir şekilde belirtti	121 (82.9)	25 (17.1)	
Öğrenci gelişimi	M2 Bireysel öğrenme ihtiyaçlarımı karşılamamda beni destekledi	128 (87.7)	18 (12.3)	0.81
	M3 Uygulamalar üzerine eleştirel düşünme fırsatı sundu	131 (89.7)	15 (10.3)	
	M6 Etkili klinik öğrenme sağlamak için ebelik akademisyenleri ile ortaklaşa çalıştı	122 (83.6)	24 (16.4)	
	M9 Klinik ortamda güçlü bir duruşa/görünürlüğe sahipti	129 (88.4)	17 (11.6)	
	M10 Kendini mümkün olduğunca ulaşılabilir kıldı	127 (87.0)	19 (13.0)	
ÖLÇEK TOPLAM				0.88

Çalışmada kullanılan Klinik Ortamlarda Akademik Ebelik Ölçeği'ne ait iç geçerlik kat sayıları güvenirlik düzeyleri incelendiğinde, Ölçeğin tamamı (0.88) ile Öğrenci Gelişimi alt boyutunda (0.81) genel güvenirlik düzeyinin yüksek ($0.81 < \alpha < 0.99$), Öğrenciye Destek alt boyutunda (0.78) ise oldukça güvenilir ($0.60 < \alpha < 0.80$) olduğu belirlenmiştir (Uzunsakal & Yıldız, 2018).

Tablo 3, Klinik Ortamlarda Akademik Ebelik Ölçeği alt boyutlarının maddelerinin, ebelik öğrencilerinin bazı özellikleri ile karşılaştırılmasını göstermektedir. Öğrencilerin bazı özellikleri ile Öğrenciye Destek alt boyutunun M1 maddesi arasında anlamlı fark görülmezken ($p > .05$); M4, M5, M7 ve M8 maddeleri arasında anlamlı farklılık saptanmıştır ($p < 0.05$). Öğrencilerin “Gelişimim hakkında net geri bildirim verdi” (M4) ve “Gelişimim hakkında zamanında geri bildirim verdi” (M5) maddeleri ile öğrenim görülen sınıf arasında anlamlı fark bulunmuş ($p < .05$); birinci sınıf öğrencileri bu geri bildirimleri daha fazla aldıklarını ifade ederken, ikinci ve üçüncü sınıf öğrencileri daha az aldıklarını belirtmişlerdir. Ayrıca birinci sınıfın gelişimim hakkında zamanında geri bildirim aldığını ifade ederken, üçüncü sınıfın zamanında geri bildirim almadığını ifade etmesinden kaynaklanmaktadır. Gelişimimi değerlendirmek için ebelik akademisyenleri ile ortak çalışıldı” (M7) maddesi ile çalışma durumu arasında anlamlı fark ($p < 0.05$) bulunmuş; çalışan öğrenciler bu ifadeye daha az katılmıştır. “Beklentilerini net bir şekilde belirtti” (M8) maddesi ile mesleği isteyerek tercih etme durumu arasında anlamlı fark saptanmış ($p < .05$); mesleğini isteyerek tercih eden öğrenciler daha fazla katılım göstermiştir. Öğrencilerin bazı özellikleri ile ölçeğin Öğrenci Gelişimi alt boyutunun M2, M6, M10. maddeleri arasında anlamlı farklılık ($p > .05$) görülmezken; M3 ile M9. maddeleri arasında anlamlı farklılık ($p < .05$) olduğu görülmüştür. Öğrencilerin “Uygulamalar üzerine eleştirel düşünme fırsatı sundu” (M3) maddesinin karşılaştırmasında yaz stajı yapma durumu ile arada anlamlı farklılık olduğu ($p < .05$) belirlenmiştir. Bu farklılık yaz stajı yapan öğrencilerin bu fikre daha fazla katılıyor olmalarından kaynaklanmaktadır. Öğrencilerin “Klinik ortamda güçlü bir duruşa/görünürlüğe sahipti” (M9) maddesinin karşılaştırmasında mesleği isteyerek tercih etme durumu ile arada anlamlı farklılık olduğu ($p < .05$) belirlenmiştir. Bu farklılığın ise mesleğini isteyerek tercih eden öğrencilerin bu fikre daha fazla katıldıklarından kaynaklanmaktadır (Tablo 3).

Tablo 3. Klinik ortamlarda akademik ebelik ölçeği alt boyutlarının madde dağılımının ebelik öğrencilerinin bazı özellikler ile karşılaştırılması (n=146)

	Öğrenciye Destek Alt Boyutu																			
	M1				M4				M5				M7				M8			
	Katılıyorum		Katılmıyorum		Katılıyorum		Katılmıyorum		Katılıyorum		Katılmıyorum		Katılıyorum		Katılmıyorum		Katılıyorum		Katılmıyorum	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Öğrenim görülen sınıf																				
1.sınıf	47	34.50	2	20.00	41 ^a	36.00	8 ^a	25.00	41 ^a	36.90	8 ^a	22.90	44	35.80	5	21.70	42	34.70	7	28.00
2.sınıf	30	22.10	3	30.00	30 ^a	26.30	3 ^b	9.40	29 ^a	26.20	4 ^a	11.40	29	23.60	4	17.40	30	24.80	3	12.00
3.sınıf	36	26.50	3	30.00	24 ^a	21.00	15 ^b	46.80	22 ^a	19.80	17 ^b	48.60	29	23.60	10	43.50	28	23.10	11	44.00
4.sınıf	23	16.90	2	20.00	19 ^a	16.70	6 ^a	18.80	19 ^a	17.10	6 ^a	17.10	21	17.00	4	17.40	21	17.40	4	16.00
X²/p*	0.944/0.815				10.368/0.016				12.350/0.006				4.339/0.227				5.176/0.159			
Çalışma durumu																				
Çalışıyor	3	2.20	0	0.00	3	2.60	0	0.00	2	1.80	1	2.9	1	0.80	2	8.70	3	2.50	0	0.00
Çalışmıyor	133	97.80	10	100.00	111	97.40	32	100.00	109	98.20	34	97.1	122	99.20	21	91.30	118	97.50	25	100.00
X²/p*	0.225/0.635				0.860/0.354				0.147/0.701				5.982/0.014				0.633/0.426			
Mezun olunan lise																				
Anadolu/Fen lisesi	109	80.20	9	90.00	91	79.80	27	84.40	88	79.30	30	85.70	100	81.30	18	78.30	96	79.30	22	88.00
Sağlık meslek lisesi	9	6.60	1	10.00	7	6.10	3	9.40	8	7.20	2	5.70	7	5.70	3	13.00	8	6.60	2	8.00
Düz lise	6	4.40	0	0.00	5	4.40	1	3.10	6	5.40	0	0.00	6	4.90	0	0.00	6	5.00	0	0.00
Diğer	12	8.80	0	0.00	11	9.60	1	3.10	9	8.10	3	8.60	10	8.10	2	8.70	11	9.10	1	4.00
X²/p*	1.591/0.661				1.836/0.607				2.122/0.548				2.681/0.443				2.144/0.543			
Mesleği isteyerek tercih etme durumu																				
Evet	109	80.10	6	60.00	91	79.80	24	75.00	89	80.20	26	74.30	99	80.50	16	69.60	100	82.60	15	60.00
Hayır	27	19.90	4	40.00	23	20.20	8	25.00	22	19.80	9	25.70	24	19.50	7	30.40	21	17.40	10	40.00
X²/p*	2.261/0.133				0.348/0.555				0.553/0.457				1.382/0.240				6.353/0.012			
Yaz stajı yapma durumu																				
Evet	119	87.50	7	70.00	97	85.10	29	90.60	95	85.60	31	88.60	105	85.40	21	91.30	105	86.80	21	84.00
Hayır	17	12.50	3	30.00	17	14.90	3	9.40	16	14.40	4	11.40	18	14.60	2	8.70	16	13.20	4	16.00
X²/p*	2.413/0.120				0.648/0.421				0.201/0.654				0.578/0.447				0.135/0.713			

*Ki-kare testi, a-b: Aynı değişken üzerinde aynı harfe sahip gruplar arasında anlamlı farklılık vardır. M1: Klinik ortamlarda ebelik teori ve uygulamasının birleşimini destekledi. M4: Gelişimim hakkında net geri bildirim verdi. M5: Gelişimim hakkında zamanında geri bildirim verdi. M7: Gelişimimi değerlendirmek için ebelik akademisyenleri ile ortak çalıştı. M8: Beklentilerini net bir şekilde belirtti.

Tablo 3. Klinik ortamlarda akademik ebelik ölçeği alt boyutlarının madde dağılımının ebelik öğrencilerinin bazı özellikler ile karşılaştırılması (n=146) (Devam)

	Öğrenci Gelişimi Alt Boyutu																			
	M2				M3				M6				M9				M10			
	Katılıyor		Katılmıyor		Katılıyor		Katılmıyor		Katılıyor		Katılmıyor		Katılıyor		Katılmıyor		Katılıyor		Katılmıyor	
	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%	n	%
Öğrenim görülen sınıf																				
1.sınıf	42	32.80	7	38.80	44	33.60	5	33.30	42	34.40	7	29.20	45	34.90	4	23.50	45	35.40	4	21.10
2.sınıf	30	23.40	3	16.70	29	22.10	4	26.70	30	24.60	3	12.50	31	24.00	2	11.80	31	24.40	2	10.50
3.sınıf	34	26.60	5	27.80	35	26.70	4	26.70	28	23.00	11	45.80	31	24.00	8	47.10	30	23.60	9	47.40
4.sınıf	22	17.20	3	16.70	23	17.60	2	13.30	22	18.00	3	12.50	22	17.10	3	17.60	21	16.50	4	21.10
X²/p*	0.505/0.918				0.263/0.967				5.752/0.124				4.562/0.207				6.114/0.106			
Çalışma durumu																				
Çalışıyor	2	1.60	1	5.60	3	2.30	0	0.00	2	1.60	1	4.20	3	2.30	0	0.00	3	2.40	0	0.00
Çalışmıyor	126	98.40	17	94.40	128	97.70	15	100.00	120	98.40	23	95.80	126	97.70	17	100.00	124	97.60	19	100
X²/p*	1.250/0.264				0.351/0.554				0.636/0.425				0.404/0.525				0.458/0.498			
Mezun olunan lise																				
Anadolu/Fen lisesi	104	81.30	14	77.70	107	81.70	11	73.30	100	82.00	18	75.00	104	80.60	14	82.40	101	79.50	17	89.50
Sağlık meslek lisesi	9	7.00	1	5.60	8	6.10	2	13.30	7	5.70	3	12.50	7	5.40	3	17.60	8	6.30	2	10.50
Düz lise	5	3.90	1	5.60	5	3.80	1	6.70	6	4.90	0	0.00	6	4.70	0	0.00	6	4.70	0	0.00
Diğer	10	7.80	2	11.10	11	8.40	1	6.70	9	7.40	3	12.50	12	9.30	0	0.00	12	9.40	0	0.00
X²/p*	0.387/0.943				1.457/0.692				3.280/0.350				5.653/0.130				3.326/0.344			
Mesleği isteyerek tercih etme durumu																				
Evet	102	79.70	13	72.20	106	80.90	9	60.00	98	80.30	17	70.80	105	81.40	10	58.80	103	81.10	12	63.20
Hayır	26	20.30	5	27.80	25	19.10	6	40.00	24	19.70	7	29.20	24	18.60	7	41.20	24	18.90	7	36.80
X²/p*	0.526/0.468				3.521/0.061				1.081/0.298				4.576/0.032				3.182/0.074			
Yaz stajı yapma durumu																				
Evet	111	86.70	15	83.30	116	88.50	10	66.70	105	86.10	21	87.50	111	86.00	15	88.20	108	85.00	18	94.70
Hayır	17	13.30	3	16.70	15	11.50	5	33.30	17	13.90	3	12.50	18	14.00	2	11.80	19	15.00	1	5.30
X²/p*	0.153/0.696				5.452/0.020				0.035/0.852				0.061/0.805				1.315/0.252			

*Ki-kare testi, a-b: Aynı değişken üzerinde aynı harfe sahip gruplar arasında anlamlı farklılık vardır. M2: Bireysel öğrenme ihtiyaçlarını karşılamada beni destekledi. M3: Uygulamalar üzerine eleştirel düşünme fırsatı sundu. M6: Etkili klinik öğrenme sağlamak için ebelik akademisyenleri ile ortaklaşa çalıştı. M9: Klinik ortamda güçlü bir duruşa/görünürlüğe sahipti. M10: Kendini mümkün olduğunca ulaşılabilir kıldı.

4.Tartışma

Ebelik öğrencilerinin klinik öğrenme ve mesleki yeterliliklerinin gelişiminde akademik ebelerle bakış açılarını belirlemek amacıyla yapılan çalışmanın bulguları benzer literatür ışığında tartışılmıştır.

Mesleği isteyerek seçmek, öğrencilerin akademik ve mesleki başarılarını artırmakta, mesleğe bağlılıklarını güçlendirmekte ve klinik pratiklerde etkinliklerini artırmaktadır (Pınar ve ark., 2013). Bu çalışmaya katılan öğrencilerin büyük bir çoğunluğu mesleği isteyerek tercih ettiğini belirtmiştir. Amanak ve arkadaşlarının (2020) yaptıkları çalışmada, öğrencilerin yarıdan fazlasının ebelik bölümünü isteyerek tercih ettikleri saptanmıştır. Ülkemizde ebelik eğitimi alan öğrencilerin, ebelik bölümünü seçme süreçleri üzerine yapılan çeşitli çalışmalar incelendiğinde (Dinç ve ark., 2017; Yücel ve ark., 2017), öğrencilerin büyük bir kısmının bu alana özgür iradeleriyle yöneldikleri ve bu araştırma sonucunun, literatürdeki benzer bulgularla örtüştüğü tespit edilmiştir. Ancak Ay ve arkadaşlarının (2018) yaptığı araştırma sonuçlarına göre, öğrencilerin çoğunluğunun ebelik mesleğine ilgi duymadıkları ve meslekten ayrılmayı düşündükleri ortaya çıkmıştır. Yine benzer şekilde Sheehy ve arkadaşlarının (2018) yaptıkları çalışmaya göre, ebelik mesleğini isteyerek seçmediklerini ve meslek seçmede aile baskısı önemli bir faktör olarak belirlenmiştir. Öğrencilerin ebelik programını seçme sebepleri çeşitlilik gösterse de son dönemlerde sağlık alanındaki gelişmeler ve artan iş imkanları, öğrenciler için ebelik mesleğini cazip bir seçenek haline getirmiştir (Bilgin & Efe, 2021).

Çalışmada ebelik öğrencilerinin büyük bir kısmının, ders uygulamalarını yeterli bulduğunu ifade etmiştir. Arslan ve arkadaşlarının (2019) ebelik bölümü öğrencilerinin ebelik program yeterliliklerine sahip olma algılarını sorguladıkları çalışmada, öğrencilerin yarıdan fazlasının klinik uygulamaları yeterli bulduğu ve mezuniyete doğru ilerledikçe yeterlilik algılarının arttığını belirtmiştir. Bu bulgu, teorik bilgi ile pratik uygulamaların bütünleşmesinin, öğrencilerin öz-yeterlilik algısını güçlendirdiğini göstermektedir. Atasoy ve Ermin'in (2016) yürüttüğü çalışmada da son sınıf öğrencilerinin eğitimleri süresince mesleğe yönelik algılarının ve düşüncelerinin olumlu yönde değiştiği gösterildiğini belirtmiştir. Farklı olarak Karaçam'ın (2020) yaptığı nitel çalışmada, öğrencilerin neredeyse tamamına yakınının, ebelik uygulamalarının yetersiz olduğunu ve 'Ne öğrendiysem yaz stajında öğrendim' ifadesini kullandıkları görülmüştür. Bu farkın, ebelik bölümlerinde kliniklerin yeterlilik düzeylerindeki ve uygulamaya çıkan öğrenci sayısındaki farklılıklardan kaynaklanabileceği düşünülmektedir. Diğer taraftan ebelerde yaz stajlarının uygulamada ebelik mesleğinde yeterliliği desteklemekte büyük önem taşıdığı görülmektedir. Bunun sebebi ise; yaz stajı uygulama alanlarını öğrencilerin ana ebelik uygulamalarının daha yoğun olduğu ve öğrenci sayısının daha az olduğu yerleri kendi istekleri ile tercih etmeleri ve buralarda kendi otonomileri dahilinde uygulamaları yapmalarına bağlanabilir.

Çalışmada öğrencilerin büyük çoğunluğu, uygulamada öğretim üyesi sayısını yeterli bulunduğunu ifade etmiştir. Diğer yandan Çakır Koçak ve arkadaşlarının (2017) çalışmasında ise ebelik bölümlerinde öğretim elemanı sayısının yetersiz olduğu belirtilmiştir. Oysa son on yıllık süre içinde ebelik bölümlerinin akademik kadrolarının yaklaşık üçte birinin ebe akademisyenlerden oluştuğu gözlemlenmiş ve bu da alanın akademik anlamda önemli ve hızlı bir gelişme kaydettiğini göstermektedir. Bu durum, ebelik programlarındaki akademik gelişmelere karşın, öğrenci sayısındaki artışın akademik kadro artışıyla orantılı ilerlememesiyle açıklanabilir.

Çalışmada öğrencilerin klinik uygulamalarda değerlendirici olarak ilk sırada öğretim üyesini ikinci sırada ise klinikte çalışan ebeleri tercih ettikleri görülmüştür. Alparslan (2017) yaptığı çalışmada, öğrencilerin yarısından fazlası, klinikte çalışan ebe ve hemşirelerin kendilerini kabul etmediğini hissettiklerini, yaklaşık yarısının ekip üyeleriyle iletişim kurmakta zorlandığını ve çoğunluğunun karşılaştıkları olumsuz durumlardan etkilendiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilere eğitim sürecinde destek olmayı bir mesleki yükümlülük olarak görmeyen ve onların varlığını işlerine engel olarak algılayan bazı klinik çalışanlarının bu duruma katkıda bulunmuş olabileceği düşünülmektedir. Bu nedenle, bu çalışmada ebelik öğrencilerinin kendilerini daha güvende ve desteklenmiş hissettikleri için klinik değerlendirmelerde öğretim üyelerini tercih ettikleri düşünülmektedir. Çalışmada öğrencilerin yarıdan fazlasının, klinik uygulamalarda değerlendiren öğretim elemanlarının ebelik alanı dışında olmasını olumsuz değerlendirdiklerini ifade etmişlerdir. Ebelik gibi pratik becerilerin ön planda olduğu bir meslekte, yeteneklerin artırılması için uygulama alanı kadar eğitim veren öğretim görevlilerinin önemli olduğu bilinmektedir (Çakır Koçak ve ark., 2017).

Öğrencilerin çoğunluğu, klinik ortamlarda ebelik teori ve uygulamasının birleşimini desteklediğini belirtmiştir. Ancak, öğrencilerin sadece %24'ü zamanında geri bildirim aldıklarını belirtmiştir. Bu durum, öğretim üyelerinin öğrencilere hızlı ve etkili geri bildirim sunduğunu, ancak geri bildirim süreçlerinde hâlâ geliştirilmeye açık alanlar bulunduğunu ortaya koymaktadır. Öğrencilerin çoğunluğu, uygulamalar üzerine eleştirel düşünme fırsatı sunulduğunu belirtmiştir. Ancak, öğrencilerin küçük bir bölümü ebelik akademisyenleriyle etkili bir iş birliği sağlayamadıklarını ifade etmiştir. Bu oran, olumlu bir düzeyde olmasına rağmen akademisyenlerle daha fazla iş birliği yapılması gerektiği düşünülmektedir.

Çalışmada, birinci sınıf öğrencileri akademisyenlerden gelişimleri hakkında net ve zamanında geri bildirim aldıklarını belirtirken; ikinci ve üçüncü sınıf öğrencileri hem net hem de zamanında geri bildirim alamadıklarını ifade etmiştir ($p<.05$). Başlangıçta tüm öğrenciler uygulamalarda ve iletişimde deneyimsizdir; bu nedenle kliniğe çıkan öğrenciler her aşamada destek ve rehberliğe ihtiyaç duyar. Çalışmada da özellikle birinci sınıf öğrencilerin klinikte akademisyen ya da klinisyenler tarafından zamanında ve net geri bildirim aldıklarını ifade etmeleri beklendik bir durumdur. Çünkü birinci sınıf öğrencileri kliniğe yeni uyum sağladıkları için, akademisyenler tarafından daha yakından izlenmeleri ve uygulamalara ilişkin anında geri bildirim almaları gerekmektedir. Teorik bilgilerle donanmış öğrencilerin uygulamada izlenmesi ve zamanında geri bildirim alması son derece önemlidir. Doğru uygulamaların pekiştirilmesi ve yanlış uygulamaların düzeltilmesi, öğrencinin mesleki gelişimine ve sonraki mesleki yaşamına önemli ölçüde katkı sağlar (Biçer ve ark., 2015; Dalton, 2005).

Çalışmada ebelik öğrencilerinden daha çok çalışıyor olanların “Gelişimimi değerlendirmek için ebelik akademisyenleri ile ortak çalıştık” (M7) maddesine katılmadıkları ($p<.05$) belirlenmiştir. Bu durumun, akademisyenlerin çalışan öğrencileri daha yeterli görmesi ve mesleğe yeni başlayanlara daha fazla birebir destek vermesinden kaynaklandığı düşünülmektedir. İsmailoğlu ve arkadaşlarının (2022) çalışmalarında, sağlık profesyonellerinin büyük bir çoğunluğunun okul hastane iş birliğinin olması gerektiğini ve tamamının okul hastane iş birliğinin oluşturulabileceğini ifade ettikleri belirtmişlerdir. Yine benzer şekilde Alparslan (2017) çalışmasında, öğrencilerin okul hastane iş birliği içerisinde olmasının mesleki gelişimleri için gerekli olduğunu ifade etmiştir. Literatürde, okul-hastane iş birliğinin sürdürülmesinin eğitim kalitesini, öğrenci motivasyonunu ve bilimsel araştırmaya ilgiyi artırdığı belirtilmektedir (Didion ve ark., 2013; Gürsoy ve ark., 2017; Özcan, 2014).

Öğrencilerin “Uygulamalar üzerine eleştirel düşünme fırsatı sundu” (M3) maddesine yaz stajı yapan öğrencilerin daha fazla katıldığı ($p<.05$) belirlenmiştir. Karaçam'ın (25) çalışmasında öğrencilerin çoğu uygulamaları yaz stajında yaptığı, yaz stajında kendilerini geliştirme şanslarının olduğunu belirtmişlerdir. Ay ve arkadaşlarının (2018) yaptıkları çalışmada öğrencilerin büyük çoğunluğunun (%81) ebelik mesleğinin zor olduğunu belirtmişlerdir. Bunun nedenleri arasında ebelik mesleğinin teorik bilgilerin yanı sıra uygulamalı bir meslek olması ve bu uygulamaları mezuniyete kadar yeterli sayıda yapmaları gerektiği belirtilebilir. Bu uygulamaların yapılması için yaz stajlarının pozitif geri dönüşleri mevcuttur. Bu çalışmada da yaz stajı yapanların uygulamalar üzerine eleştirel düşünme fırsatlarının olduğu saptanmıştır.

Çalışmada mesleğini isteyerek tercih eden ebelik öğrencilerinin “Klinik ortamda güçlü bir duruşa/görünürlüğe sahipti” (M9) maddesine daha fazla katıldıkları görülmüştür ($p<.05$). Bilgin ve Ocakçı'nın (2011) yaptıkları araştırmada kendi isteği ile ebelik bölümünü seçen öğrencilerin daha mutlu, iyi motive ve gelecekte ebelik mesleği için daha umutlu olduklarını bulmuşlardır. Yine benzer bir şekilde Bilgin ve Efe (2021) yaptıkları çalışmada ebelik mesleğini isteyerek seçenlerin daha iyi güdülendiklerini, kariyer planlarında daha pozitif olduğunu belirtmişlerdir. Bu çalışmada mesleğini isteyerek tercih eden öğrenciler, klinik ortamlarda ebe eğitimcilerin belirgin bir profesyonel duruşa ve yüksek görünürlüğe sahip olduğunu bildirmiştir. Nitekim, ebelik mesleğini isteyerek seçen bireylerin mesleklerini severek icra ettikleri ve ebelik mesleğinin bilimsel ve profesyonel açıdan güçlenmesine önemli katkılar sağladıkları bildirilmektedir (Bilgin & Efe, 2021).

5.Sonuç ve Öneriler

Sonuç olarak, ebe akademisyenlerin klinik ortamlarda öğrenciye destek boyutunda en fazla katkıyı ebelik teorisi ve uygulamasının entegrasyonu noktasında sağladıkları; ancak, öğrencilerin gelişimleri ile ilgili zamanında geri bildirim verme ve etkili klinik öğrenmeyi desteklemek için akademisyenlerle ortak çalışmada sınırlı kaldıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin sınıf, çalışma ve yaz stajı durumu ile mesleği isteyerek tercih etme özelliklerinin, ebe akademisyenlerin öğrenciye destek ve gelişim boyutlarındaki etkilerini belirlediği saptanmıştır. Bu bulgular, akademisyenlerin güçlü yönlerinin yanı sıra, geri bildirim ve iş birliği süreçlerinde iyileştirmelere ihtiyaç olduğunu göstermektedir.

Kaynakça

- Alparslan, Ö. (2017). Ebelik ve hemşirelik öğrencileri gözüyle klinik uygulamalar, okul-hastane iş birliği. *Journal of Contemporary Medicine*, 7(4), 365-372. <https://doi.org/10.16899/gopctd.359986>
- Amanak, K., Şeker, S., Çitil Canbay, F., & Esen, E. (2020). Ebelik öğrencilerinin lisansüstü eğitim ve kariyer tercihlerinin belirlenmesi: Bir karma yöntem çalışması. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 10(1), 58-67. <https://doi.org/10.33631/duzcesbed.537157>
- Arsalan, Ş. F., Yıldız, A., & Şen, M. M. (2019). Ebelik bölümü öğrencilerinin ebelik program yeterliliklerine sahip olma algıları. *SdÜ Sağlık Bilimleri Dergisi*, 10(1). <https://doi.org/10.22312/sdusbed.482581>
- Atasoy, I., & Ermin, C. (2016). Hemşirelik ve ebelik öğrencilerinin mesleklerine bakış açısının incelenmesi. *Düzce Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 83-91.
- Ay, F., Keçe, M., İnci, İ., Alkan, N., & Acar, G. (2018). Ebelik öğrencilerinin meslek algıları ve kariyer planlarını etkileyen faktörler. *Balıkesir Sağlık Bilimleri Dergisi*, 7(2), 74-82. <https://doi.org/10.5505/bsbd.2018.09815>
- Biçer, S., Ceyhan, Y. Ş., & Şahin, F. (2015). Hemşirelik öğrencileri ve klinik hemşirelerin klinik uygulamada öğrenciye yapılan rehberlik ile ilgili görüşleri. *Florence Nightingale Hemşirelik Dergisi*, 23(3), 215-223.
- Bilgin, Z., & Ocağcı, F. A. (2011). Ebelik öğrencilerinde mesleki güdülenme. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 14(3), 40-46.
- Bilgin, Z., & Efe, M. (2021). Ebelik öğrencilerinin güdülenme düzeylerinin mesleki kariyer planlarına etkisi. *Online Türk Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(1), 44-52. <https://doi.org/10.26453/otjhs.689406>
- Bogren, M., Alesö, A., Teklemariam, M., Sjöblom, H., Hammarbäck, L., & Erlandsson, K. (2022). Facilitators of and barriers to providing high-quality midwifery education in South-East Asia—An integrative review. *Women and Birth*, 35(3), e199-e210. <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2021.06.006>
- Çakır Koçak, Y., Öztürk Can, H., Yücel, U., Demirelöz Akyüz, M., & Ceber Turfan, E. (2017). Türkiye’de ebelik bölümlerinin akademik ve fiziki profili. *Sağlık Bilimleri ve Meslekleri Dergisi*, 4(2), 88-97. <https://doi.org/10.17681/hsp-dergisi.293047>
- Dalton, L. (2005). Use of clinical space as an indicator of student nurse's professional development and changing need for support. *Nurse Education Today*, 25(2), 126-131.
- Dereli Yılmaz, S., & Erkal Aksoy, Y. (2019). Ebelik eğitiminin dünyadaki durumu. *Ebelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(1), 26-31.
- Dinç, A., Cangöl, E., & Söğüt, S. (2017). Ebelik öğrencilerinin mesleki tercih hakkında düşünceleri. *Cumhuriyet Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 2(2), 15-23.
- Didion, J., Kozy, A., Koffel, C., & Oneail, K. (2013). Academic/clinical partnership and collaboration in quality and safety education for nurses education. *Journal of Professional Nursing*, 29(2), 88-94.
- Flott, E. A., & Linden, L. (2016). The clinical learning environment in nursing education: A concept analysis. *Journal of Advanced Nursing*, 72(3), 501-513. <https://doi.org/10.1111/jan.12861>
- Gilkison, A., Pairman, S., McAra-Couper, J., Kensington, M., & James, L. (2016). Midwifery education in New Zealand: Education, practice and autonomy. *Midwifery*, 33, 31-33. <https://doi.org/10.1016/j.midw.2015.12.001>
- Griffiths, M., Fenwick, J., Gamble, J., & Creedy, D. K. (2020). Midwifery student evaluation of practice: The MidSTEP tool — Perceptions of clinical learning experiences. *Women and Birth*, 33(5), 440-447. <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2019.09.010>

- Griffiths, M., Creedy, D. K., & Carter, A. G. (2021). Validation of the MidACE tool – Students' perceptions of the Midwifery Academic role in clinical environments. *Women and Birth*, 34(1), e14-e22. <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2020.05.007>
- Güneş Ayyıldız, M., & Demirelöz Akyüz, M. (2023). Ebelik öğrencilerinin klinik öğrenme deneyimleri algı ölçeği'nin Türkçe'ye uyarlanması: Geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Ege Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi*, 39(2), 251-263.
- Gürsoy, B., Daanacı, B., & Arı, S. (2017). Hemşirelerin akademik-klinik iş birliğine ilişkin görüşleri: Eskişehir örneği. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 10(3), 144-152.
- International Confederation of Midwives (ICM). (2017). International definition of the midwife. https://www.internationalmidwives.org/assets/files/definitions-files/2018/06/eng-definition_of_the_midwife-2017.pdf
- İçke, S., Çağan, E. S., & Genç, R. (2023). Klinik ortamlarda akademik ebelik ölçeği (KOAEÖ) Türkçe uyarlaması: Geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *Adıyaman Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 9(1), 17-25. <https://doi.org/10.30569/adiyamansaglik.1161939>
- İsmailoğlu, E. G., Ergin, E., & Şahan, S. (2022). Determination of responsible nurses' views about school hospital collaboration. *Ordu University Journal of Nursing Studies*, 5(2), 208-215. <https://doi.org/10.38108/ouhcd.911500>
- Karaçam, Z. (2020). Ebelik öğrencilerinin mezuniyet öncesi dönemde bilgi ve uygulama bakımından yeterlilikleri konusundaki görüşleri. *Sağlık Akademisyenleri Dergisi*, 7(4), 239-244.
- Maxwell, E., Black, S., & Baillie, L. (2014). The role of the practice educator in supporting nursing and midwifery students' clinical practice learning: An appreciative inquiry. *Journal of Nursing Education and Practice*, 5(1), 35-42. <https://doi.org/10.5430/jnep.v5n1p35>
- Mehigan, S., Pisaneschi, L., & McDermott, J. (2019). Academic practice partnerships. In D. A. Morley, K. Wilson, & N. Holbery (Eds.), *Facilitating learning in practice: A research-based approach to challenges and solutions* (1st ed., pp. 44-55). Routledge.
- Nove, A., Pairman, S., Bohle, L. F., Garg, S., Moyo, N. T., & Michel-Schuldt, M. (2018). The development of a global midwifery education accreditation programme. *Global Health Action*, 11(1), 1489604. <https://doi.org/10.1080/16549716.2018.1489604>
- Özcan, H. (2014). Doğum stajına çıkan öğrencilerin gözüyle; okul hastane iş birliği. *Medical Journal of Suleyman Demirel University*, 21(3), 78-83.
- Pınar, Ş., Cesur, B., Duran, Ö., Güler, E., Üstün, Z., & Abak, G. (2013). Ebelik öğrencilerinin mesleki profesyonellikleri ve etkileyen etmenlerin incelenmesi. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 8(23), 1-19.
- Sheehy, A., Smith, R. M., Gray, J. E., & Homer, C. S. E. (2018). Midwifery pre-registration education and mid-career workforce participation and experiences. *Women and Birth*, 32(2), 1-7. <https://doi.org/10.1016/j.wombi.2018.06.014>
- Uzunsakal, E., & Yıldız, D. (2018). Alan araştırmalarında güvenirlik testlerinin karşılaştırılması ve tarımsal veriler üzerine bir uygulama. *Uygulamalı Sosyal Bilimler Dergisi*, 2(1), 14-28.
- Yücel, Ü., Tuna Oran, N., & Yüksel, E. (2017). Ebelik öğrencilerinin meslek ile ilgili görüşlerinin ve mezuniyet sonrası çalışmak istedikleri kurumların değerlendirilmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 6(4), 69-76.